

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

24. Antiphon.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Βαμδν Αριστοτέλης ἰδρθεατο ἢ ἢ Πλάτωνος, Ἀνδρὸς οὐδὲν ἀνευτοῖτις ἀποκρίσει θεοῖς.

Hæc de Platonis elogio obiter dicta sunt: Qui plura voluerit, veterum testimonia in eius laudes, magna vbertate diffusa videat. Hunc M. Tullius, Plutarchus, Galenus, Proclus, Longianus, Demetrius: & omnes quotquot sunt Ethnicorum auctorum principes, plena laudant manu: Diui ipsi, Augustinus, Hieronymus, Iustinus, Basilus, Gregorius, Clemens, Theodoretus, honorificè appellant. Omnis denique Græca, & Latina vetustas, Philosophorum Coriphæum Homerum, Oceanum, sapientissimum, optimum, vtilissimū, sanctissimum, augustissimum nominat: ad summum *μακρὴν ἀριστεύοντα*, diuinum Philosophum, Philosophorum Deum: Ego certè eius eloquentiam tutius laudarem, quam philosophiam illam, vt plurimum, nemo sapiens reprehendit; hæc, vt apud omnes constat, non secus, ac Ægyptus Homericus, & multa bona habet, & mala non pauca.

Aristoteles.

CAPVT XXIII.

Ingrati postuletur eloquentia, si de Aristotele tacuerit, à quò & multa præsidia stabilitatis accepit, & ornamenta dignitatis. Hic vir singularis, & propè diuino præditus ingenio, cum in disquirenda rerum omnium natura, mentis subtilitate cælum, terramque penetrasset, quiescere non potuit. Stimulabatur quippe in dies Hæcæris fama, quem in ludo oratorio summa gloria circumfluentem, ferre non poterat. eius nomini perinde, ac stylo perinfectus. Itaque ad eloquentiam serio animū appulit, & dicendi rationem, cum differendi philosophiæque subtilitate coniunxit. In eo, quid præstiterit, Rhetorici libri felicis ingenij monumenta declarant, & plenè eius laudibus velsificatur M. Tull. dam *flumen aurum orationis* effluentem inducit. Et certe in ethiceis, politicis, æconomicis, auream habet sapientia opulentiam, manans vbique leniter sine salebris, quamquam ad istas dicendi, quæ sunt in Demosthene faces, aut Platonis amplitudinem, non affurgit, cum sibi aliud dicendi genus assumpserit. Fuit inter ætatis suæ philosophos, elegantissimus, vt qui tonfori operam daret, digitosque micantibus annulis ornaret: quod videtur notasse Comicus Aristophanes, qui sui

Eius character maximè proprius est, eloquentis dexteritas perspicuitas & mixta cum multiplicitate eruditione suauitas. Inuolans prædicationem, vixit in saecula, & hodie, & solus. Digenes Laert. in Aristot.

temporis Sophistas *πρωγιδονευχαροκομῆται* appellat. Ex ijs delicijs in vesanos amores prolapsus, solum veterere, & præ vlcerate mentis dolore ac tædio, venenum bibere coactus, mortuus est, ne moreretur. Contra tamen sentire videtur D. Nazianz. qui Euripi vndis absorptum scribit orat. 3. in Iulianum.

Nunc decè Rhetores videamus, qui secundum temporum ordinem ita enumerantur, Antiphon, Andocides, Lyfias, Hæcætes, Hæcætes, Eschines, Lycurgus, Demosthenes, Hyperides, Dinarchus.

Antiphon.

CAPVT XXIV.

Alim An.

Antiphon Orator Gorgii Leontini temporibus floruit, decem qui numerantur, eius Oratorum antiquissimus; Tanta porò facundia creditur extitisse, vt vulgò Nestor vocaretur, & illam quidem eloquentiam suauitatem ad leniendas vitæ acerbitates contulit: Nam cuiusmodi *τέχνην ἀνοκίας* artem medicandi doloris animi excogitauit, & Corinthi in foro constructis aedibus, inscripsit in vestibulo, *(se doloris, & tristitia medicum esse)* eos, qui animi ægritudine laborarent, ad se palam inuitans: Hippocratem quoque medicorum principem non est veritus, scripta inuocatiua læcessere, suam artem iactantius exquisitis omnium medicorum inuentis anteponeas. Verum, cum ea res parum succederet, ad forum se contulit, in eod non sine gloria vixit. Plutarchi de eo tale iudicium est: *ἰνὴ τῶν λόγων ἀκριβὲς, & πιδανός, & δεινός πρὸς τὴν εὐπειρίαν, & δὲ τῆς ἀπρόσφορος τεχνικός, & ὅτι εὐερίαν ἔχει ἀπὸ τῶν τοῦ νόμου, & τὰ πάντα ἔπεισαν τοὺς λόγους τῶ εὐπειρίας ἀδύνατον ἔχει.* In dicendo accuratus est, & ad persuasionem efficax, in inuentionibus sagax, in rebus dubijs solers, occulte se insinuans, ad mores & affectus orationem insectens, decori obseruantissimus. Quæ à Plutarcho, vt cætera, quæ præclare dicta sunt, id cuius parebit, qui vel primam eius orationem legerit, quæ Nouercæ venefice, & in cineres mariti, quem noxio poculo sustulerat, iniuriæ continer acculationem. Cæterum à triginta tyrannis occisus fertur, & sine honore sepulchri abiectus, si Lyfias, & Theopompo credimus, vel, si alijs fidem habere placet, Dionysij iunioris iussu interfectus.

Antiphon dispositus, eius dextera, & tunc vocatur, & illam quidem eloquentiam suauitatem ad leniendas vitæ acerbitates contulit: Nam cuiusmodi artem medicandi doloris animi excogitauit, & Corinthi in foro constructis aedibus, inscripsit in vestibulo, (se doloris, & tristitia medicum esse) eos, qui animi ægritudine laborarent, ad se palam inuitans: Hippocratem quoque medicorum principem non est veritus, scripta inuocatiua læcessere, suam artem iactantius exquisitis omnium medicorum inuentis anteponeas. Verum, cum ea res parum succederet, ad forum se contulit, in eod non sine gloria vixit. Plutarchi de eo tale iudicium est: ἰνὴ τῶν λόγων ἀκριβὲς, & πιδανός, & δεινός πρὸς τὴν εὐπειρίαν, & δὲ τῆς ἀπρόσφορος τεχνικός, & ὅτι εὐερίαν ἔχει ἀπὸ τῶν τοῦ νόμου, & τὰ πάντα ἔπεισαν τοὺς λόγους τῶ εὐπειρίας ἀδύνατον ἔχει. In dicendo accuratus est, & ad persuasionem efficax, in inuentionibus sagax, in rebus dubijs solers, occulte se insinuans, ad mores & affectus orationem insectens, decori obseruantissimus. Quæ à Plutarcho, vt cætera, quæ præclare dicta sunt, id cuius parebit, qui vel primam eius orationem legerit, quæ Nouercæ venefice, & in cineres mariti, quem noxio poculo sustulerat, iniuriæ continer acculationem. Cæterum à triginta tyrannis occisus fertur, & sine honore sepulchri abiectus, si Lyfias, & Theopompo credimus, vel, si alijs fidem habere placet, Dionysij iunioris iussu interfectus.

Aut in Sicilia, eum rogatus quodnam se estimaret optimi respondisset, illud ipsum esse, ex quo Harmodij, & Aristogitonis statuae, (qui tyrannu Hipparchum de rerum humanarum culmine sustulerant), essent confectae. Extant eius orationes in Graecoru oratoru volumine.

a Ab Hermogene agnoscitur inuention, & princeps politici characteris, ευρητης & αρχηος τε τυπου πολιτικου, de idea.

b Ab alijs eidem ipsi ορητικων λογων inuentum tribuitur, δια τετο λαβην επενομον, & τ Νεσορα.

Andocides.

CAPVT XXV.

Natus est Andocides Olympiade septuagesima octaua, principe in rep. Atheniensiu Theogenide, centu annis Lyfia antiquior, homo (ut apparet ex Plutarcho) factiosus, varijsque ob improbitatem periculis, & laboribus exercitus. De eius stylo ita ceter idem auctor, εστι η απλοε, & ακατασκευος ον τεις λογοις, απειλε, & απχημδτισοε. Simplex est, sine apparatu, inornatus, & minimè figuratus: quicquid tamè dicat Plutarchus: grauis est, affectus habet, lacertos quoque, & figuras, sententia satis vehementes. Nam, ut caetera omittā, ea nobilissima C. Gracchi aporia, qua dicitur, vel inimicis lachrymas elicuisse, fluxit ab Andocide. Sic enim ille in oratione de mysterijs. Μη τοι τον ει αυτοι τεδιωπει, & τ πεπραγεμενων αυτοις επιλαδηε: αλλ' αναμνηδντες τ εργαων νομινατε τα σαματα αυτων οσαν ατρομενων ειμε παρ ομων οωσα. τινα γδρ & αναβιβασομα δεσηομενοι υπερ ευαυτων, & πατερα, αλλα τεδιωχεν. τους αδελφους, αλλ' οδκ εισιν. αλλα τους παιδας; αλλ' δυτω γενενηλα. ομεις τεινω & αντιπατηροε ευοιχ, αντι αδελφων, & αντι παιδων γενεδε. εις ομιας χεταφειγω, & αντιβολω, & ικετω. & ομεις με παρ. ομων αυτων ατηταμενον σωσατε, & μη βουλεδε θεηαλαε, & Ανδρινε πολιταε ποιειδω δι αποριαν ανδρων, τους η ονταε πολιταε ομολογουμενωε, οιε προτηη ανδρασιν αγαδοιε εινω, & βελομενοι δουηποντω, τουτωε η απολυτε μη δυτα. mouet à suis maioribus grauter: Quare nolite, etiam si mortui sint, rerum gestarum obliuisci, sed illustriu facinorum recordati, ez illi-

Andocides in or. de mysterijs. p. 9, n. 15.

mate eos viuos, & presentes adesse pro mea salute deprecatores. Ad quem enim confugiam? què mihi supplicem adhibebo? Patrem? at mortuus est; fratres? nullos habeo; liberos? non dum mihi nati sunt. Vos igitur mihi estote pro patre, pro fratribus, pro liberis, ad vos confugio, oro, & obsecro: seruate me, & nolite virorum penuria Thefalos, & Andrios in ciuitatem vestram asciscere; vestros verò ciues, qui boni viri, ac fortes esse maximè possunt, & erunt, perimere; Quid in perorationibus Demosthenis huic simile? Bius quatuor orationes extant in volumine Graecorum oratorum.

Lyfiat.

CAPVT XXVI.

Lyfiat, si Musis placet, ad caelū vsque Graeci homines sibi, suisque plaudentes similibus, efferunt Ego nihil in eo sublime, aut admirabile video? Venustus est scriptor, ac politus, quis negat? nihil habet insolens, nihil inceptū, concedatur: sed tenuis est, inornatus, & toto genere strigosior. Nec mirum, priuatas illas plerāq; & eas ipsas alijs, & partiarum rerum causulas scripsit, ex quo necessario fit ieiunior; quoniam se ipse consulto ad minoratum genera causarum limaui. Appositè, & loco de eodem dixit Fab Quintil. quā de Demosthene, Aeschine, & Hyperide verba fecisset: His (inquit) Lyfiat aetate maior, subtilis, atque elegas, & quo nihil, si oratori satis sit docere, querat perfectius: nihil enim in eo est inane, nihil accersitum; puto tamen fontiquam magno flumini propiorè. Sit igitur fons, vel fonticulus, & caueat se cum magnis fluminibus comparare. At verò Dionysius Halicarn. in eius laudes se effundens, iustā orationē scribit, non modò eius proprietatem, perspicuitatē, rotunditatē, gratiam, puritatem commendat, sed etiam audeo dicere eum περιττω, & σεμνα, & μεγала φαινεσθαι περαγματα ποιειν. quod nemo veterum in Lyfia propriū agnoscit, vel eorū, qui plenius huic indulgent oratori: etiam cum Isocrate comparat, iofam cum anemone. Quantomelius Plato in Phedro, qui tē indignam putat, Isocratis opera, cum orationibus Lyfiat comparat; quod ille maior esset & indole, & virtute, etiam si tum esset adolescens, cum iā Lyfiat in oratione venisset ad summū gloriae? Quod veid χερνε-tamen conuincit χρατισητε αρετη, & χαρηλικωτατω era Μνεσηε dicis, quali solius sit Lyfiat, κηχαρη- ptoleumum. C mi-

Photius propriam eius virtutem indicat των κολων ιδρωσεων η τει ηε δοροτες ιουαδης membrorum cōcinnitatem, & florem puritatu. Cic. de optimo gen. orat.